

Omyly a jejich pozitivní význam

Omyly mohou mít i svou pozitivní stránku: jejich odhalení a zejména pochopení, jak k nim došlo a i nadále může docházet (čemuž právě chceme zabránit) nás přibližuje k správnému nebo aspoň správnějšímu pochopení a poznání toho, čeho se náš „omyl“ týkal a co nám jakožto omyl zakrýval a zkresloval. Jen velmi povrchnímu pohledu se omyl jeví jako něco zcela nepatřičného, zbytného, jako překážka a scestí. Omyly jsou možné je díky tomu, že je možná jakási „tápavost“ a tudíž i neurčitost resp. nedostatek určení předem, tj. že v tomto světě, v tomto Vesmíru je možná ona jakási rozdvojenost pokračování (bifurkace, ačkoli bychom spíš měli mluvit o multifurkaci). Jen proto, že jsou možné omyly, je vůbec možná také správnost, pravost, ale i skutečná účinnost (když se ukáže něco jako neúčinné, už je možno se toho napříště vystríhat a tak dalším omylům zabránit, předejít je). Omyly proto mohou být velmi užitečné, i když jistě nikoli přímo: stávají se užitečnými ve chvíli, kdy jsou jako omyly rozpoznány a kdy jsou právě jakožto omyly analyzovány a podrobovány přezkoumávání. Nejde totiž o samu skutečnost, o sám holý fakt omylu, nýbrž o to, že omyl může být zkoumán (a nejen pomínut nebo vyřazen). Cesta k pravdě je omyly nejen vroubena, ale přímo dlážděna.

(Písek, 080718-1.)